

ת"פ 36579/02/12 - מדינת ישראל נגד גיל ארצי

בית משפט השלום בכפר סבא

23 דצמבר 2015

ת"פ 36579-02-12 מדינת ישראל נ' ארצי

לפני בעניין:	כב' השופט מיכאל קרשן המאשימה	מדינת ישראל
נגד הנאשם	גיל ארצי	

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד ענת זוהר - מיסוי וכלכלה

הנאשם בעצמו וב"כ עו"ד אלי סרור

גזר דין

1. הנאשם, גיל ארצי יליד 1973, הורשע ביום 19.6.2014, על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום, בביצוע העבירות הבאות:

- **6 עבירות של הכנה וקיום פנקסי חשבונות ורשומות כוזבים**, לפי סעיף 220(4) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), תשכ"א-1961 (להלן - "פקודת מס הכנסה");
- **5 עבירות של מסירת אמרה או תרשומת כוזבת בדוח על פי הפקודה**, לפי סעיף 220(2) לפקודת מס הכנסה;
- **6 עבירות של שימוש במרמה, ערמה ותחבולה**, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה;
- **60 עבירות של מסירת ידיעה כוזבת**, לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 (להלן - "חוק מע"מ");
- **72 עבירות של ניכוי מס תשומות בלי שיש לגביו מסמך**, לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ;
- **72 עבירות של שימוש במרמה או תחבולה**, לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מע"מ.

2. לפי עובדות כתב האישום (אשר תוקן טרם הקראה), בין השנים 2005-2010 (להלן - "**התקופה הרלוונטית**") עסק הנאשם במכירת מדרסים אורתופדיים באמצעות עוסק מורשה על שמו, "מרכז כף הרגל". במסגרת ניהול עסקו חלה על הנאשם חובה לנהל ספרים על פי תוספת י"א להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבוניות), התשל"ג-1973. כן חלה עליו החובה להגיש דוח שנתי על הכנסותיו בכל שנת מס, כאמור בסעיפים 131 ו-132 לפקודת מס הכנסה.

בשנות המס הרלוונטיות פעל הנאשם במרמה, ערמה ותחבולה כדי להתחמק ממס.

הוא עשה שימוש במספר ח.פ. של חברה שאינה פעילה בשם "קו ריהוטים בשיווק ישיר בע"מ", שינה את שמה של החברה ל-"קו הנעלה בשיווק ישיר בע"מ", וכך יצר עוסק מורשה פיקטיבי ששימש כספק העיקרי של העוסק המורשה על שמו, "מרכז כף הרגל" (להלן - "**הספק הפיקטיבי**"). הנאשם יצר חשבוניות תשומה על שם הספק הפיקטיבי ומילא את פרטי החשבוניות בכתב ידו. הנאשם מילא את תאריך החשבונית, שם מקבל החשבונית ("מרכז כף הרגל"), כמות המוצר, פרטי המוצר, סכום לפני מע"מ וסכום כולל מע"מ.

בעשותו כך הכין הנאשם וקיים פנקסי חשבוניות ורשומות כוזבים, מבלי שבוצעו עסקאות אמיתיות בבסיסם ומבלי שקיבל סחורה בפועל.

הנאשם הכין וקיים פנקסי חשבוניות כוזבים, בכך שרשם וכלל בפנקסי החשבוניות והרשומות של העוסק המורשה על שמו 72 מסמכים הנחזים להיות חשבוניות תשומה, כהגדרתן בסעיף 38 לחוק מע"מ, בסך של 4,775,149 ₪ (כולל המע"מ), אשר המע"מ הנובע מהן הינו 655,685 ₪ (להלן - "**חשבוניות התשומה הכוזבות**"). בכל אחת משנות המס בתקופה הרלוונטית (השנים 2005-2010) רשם הנאשם בפנקסי החשבוניות של העוסק הרשום על שמו את חשבוניות התשומה הכוזבות (הסכומים מפורטים בטבלה שהיא חלק מכתב האישום).

הנאשם דרש שלא כדין, בדוחות שהגיש בתקופה הרלוונטית למס הכנסה, ניכוי הוצאות בהסתמך על חשבוניות התשומה הכוזבות מבלי שהוציא בפועל את הסכומים המפורטים בהן. בכך הגדיל הנאשם במרמה את הוצאותיו.

הנאשם מסר תרשומות כוזבות בדוחות שהגיש לרשויות המס בתקופה הרלוונטית (השנים 2005-2010), במטרה להגדיל את הוצאותיו המותרות בניכוי ולהקטין את נטל המס, כמפורט בטבלה נוספת שצורפה לכתב האישום. סך ההוצאות הכוזבות שנוכו (ללא מע"מ) עומד על 4,119,478 ₪, ובסיכום של כל שנות המס בתקופה הרלוונטית עמד שיעור ההכנסה החייבת המדווחת מתוך ההכנסה החייבת בפועל על 3%.

3. כתב האישום הוגש עוד בשנת 2012. הדיון נדחה מעת לעת לבקשת ההגנה, אך חשוב לציון כי ביוזמת ההגנה צורפו לכתב האישום במהלך שנת 2013 עבירות המע"מ. ביום 12.2.2014 כפר הנאשם בעובדות כתב האישום והתיק נקבע להוכחות. ביום 19.6.2014 החליט הנאשם להודות בעובדות כתב האישום, ומאז נדחה הדיון מעת לעת, לפי בקשת ההגנה שהייתה מעוניינת להסיר את המחדל טרם טיעונים לעונש.

4. לחובתו של הנאשם שלוש הרשעות קודמות, בעבירות שאין ממין העניין.

5. בהתאם להסכמת הצדדים הופנה הנאשם לשירות המבחן. מהתסקיר שהוגש בעניינו עולה כי הנאשם כבן 41, נשוי ואב לשישה ילדים, היה בין השנים 2003-2010 בעל עסק עצמאי בתחום האורתופדיה. לדבריו סגר את העסק בשל בעיות בריאות, בשנת 2013 עבד כשכיר בחנות שבבעלות אביו וכעת אינו עובד. הנאשם סובל מדלקת פרקים שמגבילה את תפקודו. מחודש ספטמבר 2014 מחזיק הנאשם באישור לצרוך גראס רפואי, כדי להקל על מאפייני מחלתו. כמפורט בתסקיר לנאשם קשיים בתפקוד ההורי. משפחת הנאשם מטופלת במחלקה לשירותים חברתיים ביישובו. הטיפול המשפחתי נושא פרי וניכר כי הנאשם משקיע את עיקרי מאמציו כיום בתחום זה.

הנאשם נטל אחריות על מעשיו. לדבריו בשנת 2004 העסיק מנהל שכיר שהיה אמון על ניהול העסק, ולמרות שהיה מודע להתנהלות אותו מנהל שיתף פעולה עם מהלכיו. הנאשם מודע לכך שלאורך השנים נטה להגמיש את גבולות החוק בהתאם לצרכיו ועל מנת להשיג כסף קל ומהיר.

שירות המבחן סבור כי לאור מצבו הבריאותי של הנאשם ומצבו המשפחתי אין מקום לשלוח את הנאשם לרצות עונש מאסר. המלצת השירות היא לנקוט כלפי הנאשם ענישה שיקומית בדמות צו מבחן בן 18 חודשים, במהלכו ישתלב בטיפול.

תמצית טיעוני הצדדים

6. ב"כ המאשימה, עו"ד לואי עייאדת, טען כי, נוכח הערכים החברתיים המשמעותיים העומדים בבסיס העבירות שביצע הנאשם, מתחם העונש ההולם את מעשיו הוא בין 18 ל-40 חודשים בכל הקשור לעבירות לפי פקודת מס הכנסה ובין 24 ל-38 חודשים בגין העבירות לפי חוק מע"מ.

לדעת התובע, בעבירות מס מן הסוג שעבר הנאשם אין מקום להתחשבות מרבית בנסיבות אישיות, וממילא מצבו הרפואי של הנאשם לא מנע ממנו ביצוע העבירות. עוד בקשה המאשימה לתת את הדעת לכך שהסרת המחדל אינה מרפאה את הפגם שבמעשי הנאשם. בסיכום עתרה המאשימה לעונש מאסר בן 32 חודשים, מאסר על תנאי וקנס בסך 150,000 ₪.

7. ב"כ הנאשם, עו"ד אלי סרור, הרחיב בטיעוניו (בכתב ועל פה) ביחס לנסיבות האישיות של הנאשם ושל בני משפחתו. בקצרה יצוין כי הנאשם אכן סובל מדלקת פרקים קשה ומכאיבה, ובנוסף, למרבה הצער, אחד מילדיו נולד עם מחלה נדירה וילד אחר נפגע לפני כשנתיים בתאונה בבית ספרו. אין כל ספק הטיפול שהנאשם מעניק לילדיו הוא טיפול חשוב ונדרש, ובמיוחד כך כאשר אשת הנאשם עובדת ומפרנסת את התא המשפחתי.

עוד טען ב"כ הנאשם כי התיקון בכתב האישום אשר הוסיף את עבירות המע"מ היה ביוזמת הנאשם, כי הנאשם התקשר עם רשויות מס הכנסה בהסכם שומה אזרחי (שלא הוגש לבית המשפט), שלפיו ההכנסה החייבת עמדה על

1,500,000 ₪ בלבד, וזאת, כך נטען, כתוצאה מהכרת פקיד השומה האזרחי בטענת הנאשם כי חשבוניות התשומה הכוזבות כיסו הוצאות אמת ולא היו פיקטיביות לחלוטין. לדעת ההגנה לא הייתה כאן פגיעה בקופה הציבורית, מה גם שהשומה האזרחית שולמה (הן מס ההכנסה והן המע"מ, כעולה מהודעת ב"כ הנאשם מיום 2.3.2015).

ב"כ הנאשם הגיש פסיקה לעונש וטען כי במקרה זה ניתן להסתפק במאסר שירוצה בעבודות שירות וקנס נמוך.

8. הנאשם בדברו האחרון לעונש הביע חרטה על מעשיו, "למרות מה שהוא ציין בתסקיר היו עוד אנשים, לקחתי על עצמי וזה בסדר גמור..." (עמ' 25 שורות 20-21). הנאשם בכה וביקש שלא יישלח אל מאחורי סורג וברח.

דין

קביעת מתחם העונש ההולם

9. מתחם העונש ההולם את מעשי העבירה שביצע הנאשם ייקבע בהתאם לעיקרון המנחה בענישה, הלא הוא עיקרון ההלימה, בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

10. **הערך החברתי המוגן** בו פגע הנאשם הוא ערך השוויון בנשיאה בנטל המס. כאשר אדם מתחמק מתשלום מס, נגרע ממון מהקופה הציבורית. כאשר אדם מתחמק מתשלום מס, כלל ציבור משלמי המס נדרש לשאת בנטל גדול יותר. הנאשם פעל בניגוד לאמנה החברתית, שהיא הבסיס לקיומם של חיי חברה תקינים.

11. למידת הפגיעה בערך השוויון בנשיאה בנטל המס יש שני פנים: פגיעה כללית ופגיעה קונקרטית.

הפגיעה הכללית עניינה ערעור הסדר החברתי. הפגיעה הכללית נוצרת כל אימת שמתרחשת העלמת מס, ואין בינה לבין מידת הפגיעה הקונקרטית בקופת המדינה ולא כלום. הפגיעה נוצרת מעצם העובדה שהועלמו הכנסות מעיני הרשויות. רשויות המס אינן יודעות על הכנסות הנישום. הן אינן יכולות לאחוז באמצעים על מנת לחשב את המס המגיע. הן גם אינן יכולות לעשות לגבייתו בזמן סביר. ברור כי הנישום שמעלים הכנסותיו מתכוון לשלול מן הרשות את הכוח לחייבו במס, ודי בכך על מנת לפגוע בערך המוגן; הפגיעה הקונקרטית היא הפגיעה הממשית בקופת המדינה.

12. העונש המרבי הצמוד לעבירה אחת לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה הוא שבע שנות מאסר וקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - "**חוק העונשין**") ופי שניים מסכום ההכנסה שהעלים הנאשם או שהתכוון להעלים. **עבירה זו נחשבת לאחת העבירות החמורות בחוקי המס, והנאשם עבר מספר לא מבוטל של עבירות מסוג זה.**

העונש המרבי הצמוד לעבירה אחת לפי סעיף 117(ב) לחוק מע"מ הוא מאסר 5 שנים או כפל הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין. **אף עבירה זו נחשבת לאחת העבירות החמורות בחוקי המס, והנאשם עבר מספר דו ספרתי של עבירות שכאלה.**

13. **מדיניות הענישה** הנהוגה בעבירות מס בכלל, ועל אחת כמה וכמה בעבירה החמורה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה, היא מאסר לריצוי בפועל בתוספת קנס בהיקף ניכר [ראו למשל רע"פ 512/04 אבו עובייד נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 381 (2004); רע"פ 7135/10 **יגאל חן נ' מדינת ישראל** (2010); עפ"ג (מרכז) 44036-01-13 **נמני נ' מדינת ישראל** (30.4.2013); עפ"ג (מרכז) 17574-06-12 **מדינת ישראל נ' ג'בארה** (2.4.2013)].

לא אחת נקבע כי, בעבירות אלה אין מקום, במצב הדברים הרגיל, לעונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות [ע"פ 4097/90 **בוירסקי נ' מדינת ישראל** (1990); רע"פ 74/13 **חלידו נ' מדינת ישראל** (17.3.2013); ת"פ (שלום ת"א) 61592-01-12 **מדינת ישראל נ' פרץ** (4.7.2013); ת"פ (שלום ת"א) 15584-01-12 **מדינת ישראל נ' שאול** (15.9.2013); ת"פ (שלום ת"א) 18907-01-12 **מדינת ישראל נ' טיטיבסקי** (15.10.2013)].

14. בכל הקשור למידת הפגיעה באינטרס החברתי המוגן יש לתת משקל של ממש **להיקף המרמה**. בענייננו מדובר בהצגת חשבוניות תשומה כוזבות בסך של כמעט 4.8 מיליון ₪, והגדלה פיקטיבית של הוצאות מותרות בניכוי בסך של כ-4.1 מיליון ₪ (סכום עצום בהתחשב בהכנסה החייבת המדווחת). אין צריך לומר כי העונש המתאים למי שהערים על רשויות המס בהיקפים שכאלה אינו העונש המתאים למי שהעלים הכנסות בעשרות אלפי שקלים או אף מאות אלפי שקלים.

ראוי, כמובן, לתת משקל מהותי לכך שהנאשם הסיר את מחדליו, אולם התחשבות זו תהיה בשלב גזירת העונש ולא בשלב קביעת המתחם. העבירות שביצע הנאשם גרמו לנזקים המתוארים לעיל, והסרת המחדלים אין פירושה שבזמן הביצוע, ובמשך שנים לאחר מכן, לא נשאה הקופה הציבורית בנזקי העבירות שביצע הנאשם.

15. בכל הקשור לנסיבות הביצוע יש לתת את הדעת לכך שהעבירות אותן ביצע הנאשם דורשות תכנון מוקדם. הן נעברו על פני שנים ותוך שהנאשם מודע לפסול שבמעשיו כל אימת שיצר חשבוניות תשומה כוזבות וכל אימת שהציג לצורך הקטנת חבותו במס. זה גם המקום להבהיר כי אין ביכולתי להתחשב בטענת הנאשם שאדם אחר ביצע את העבירות. טענה זו, שעלתה לראשונה בתסקיר, אינה הולמת כלל את העובדות המנויות בכתב האישום בו הודה הנאשם, ואין לתת לה כל משקל.

16. ב"כ המאשימה ביקש לשכנעני כי מן הראוי להפריד במקרה זה, לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, בין העבירות לפי פקודת מס הכנסה ובין העבירות לפי חוק מע"מ. לא אוכל לקבל טענה זו. המעשים שביצע הנאשם נעשו כולם מתוך תכנון אחד ולצורך מטרה אחת - הקטנת החבות במס - והעובדה כי בפועל הפרו את הוראותיהם של שני חיקוקים שונים אינה מעלה ואינה מורידה דבר לעניין זה. המחוקק קבע בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, כי מן הראוי

לקבוע מתחם עונש אחד בהתייחס להרשעת נאשם בביצוע כמה עבירות המהוות "אירוע אחד", ומכאן מסקנתי כי יש לקבוע בענייננו מתחם עונש הולם אחד.

17. נוכח האמור למעלה, בשים לב לנסיבות ביצוע העבירות, להיקפן ולרמת הענישה הנוהגת בעבירות המס החמורות בהן הורשע הנאשם, אני קובע כי מתחם העונש ההולם מקרה זה הוא בין 15 חודשי מאסר בפועל ל-48 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס משמעותי.

בכל הקשור לקנס, מצווה אני לפעול בהתאם להוראת סעיף 40 לחוק העונשין, המחייבת התחשבות במצבו הכלכלי של הנאשם לצורך קביעת המתחם. משנוכחתי לדעת כי מצבו הכלכלי של הנאשם בכי רע, והוא נדרש לכספים שאין לו על מנת לכלכל את בני משפחתו, אני קובע את מתחם הקנס ההולם בין 30,000 ₪ ל-100,000 ₪ בלבד.

גזירת העונש

18. אקדים ואומר: בכל הקשור לעונש המאסר לא מצאתי לנכון לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם שקבעתי בענייננו. הסיבות בעטיין הציע שירות המבחן לגזור על הנאשם "ענישה שיקומית" אינן מן הסוג שמאפשר חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם את ביצוע העבירה, שכן הן אינן מקימות סיכוי לשיקום הנאשם. יתרה מכך, בהתייחס לעבירות המס החמורות נפסק לא אחת כי הנסיבות האישיות צריכות לסגת מפני שיקולי הענישה האחרים, ומכאן שבמקרים לא מעטים יהיה מקום להסיג, בכל הקשור לעבירות אלה, את שיקולי השיקום מפני שיקולי הענישה.

19. לצורך הקביעה מהו העונש המתאים לנאשם יש להתחשב בפגיעת העונש בנאשם ובבני משפחתו. במקרה דנן עונש מאסר עתיד לפגוע פגיעה לא פשוטה במשפחת הנאשם. עוד יש להתחשב בכך שהנאשם הודה בעובדות כתב האישום שהוגש נגדו מבלי לנהל משפט (סעיף 40א(4) לחוק העונשין), וגם בחלוף הזמן מעת ביצוע העבירות (עם זה ההתחשבות בחלוף הזמן תהיה, במקרה דנן, התחשבות מוגבלת בהתחשב בכך שההליך בבית המשפט נדחה בעיקר לפי בקשת ההגנה).

20. הנאשם הסיר את מחדליו. הוא ראוי להתחשבות ממשית בשל כך, כאמור בסעיף 40א(5) לחוק העונשין, אך יחד עם זה לא ראיתי לנכון להפריז במשקלו של שיקול זה עד כדי הימנעות מגזירת עונש מאסר בפועל [ע"פ 2407/05 מן נ' מדינת ישראל (11.7.2005); רע"פ 4323/14 מולדובן נ' מדינת ישראל (26.6.2014); רע"פ 5872/14 אלון ירון נ' מדינת ישראל (2.10.2014)].

21. כל האמור לעיל שכנעני כי יש מקום ללכת לקראת הנאשם ולהתחשב בו התחשבות מרבית - בתוך מתחם העונש ההולם.

שקלתי את כלל השיקולים לקולא ולחומרא והחלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל למשך 15 חודשים.
- ב. מאסר על תנאי בן 10 חודשים שלא יעבור בתוך תקופה בת שלוש שנים מיום שחרורו עבירת מס מסוג פשע או עבירת רכוש מסוג פשע.
- ג. מאסר על תנאי בן 5 חודשים שלא יעבור בתוך תקופה בת שלוש שנים מיום שחרורו עבירת מס מסוג עוון או עבירת רכוש מסוג עוון.
- ד. קנס בסך 30,000 ₪. הקנס ישתלם בשלושים תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל ביום 1.1.2016.
- זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.
- ניתן היום, י"א טבת תשע"ו, 23 דצמבר 2015, במעמד הצדדים.